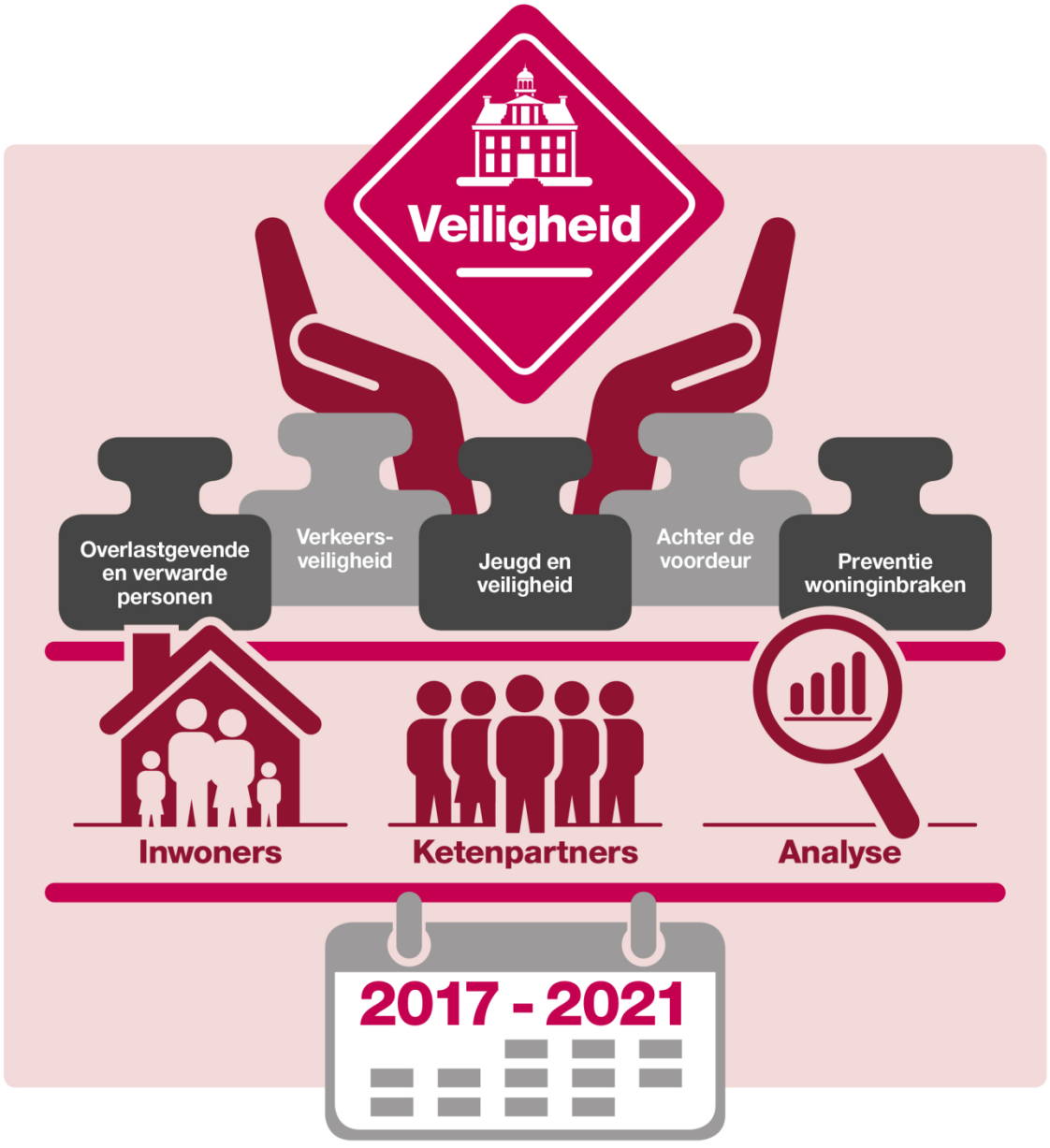
Samen Veilig, Samen Doen!

Integraal Veiligheidsplan

Midtermreview

Versie: 5
Datum: 13 december 2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
2. Speerpunten 4
   - 2.1 Verkeersveiligheid 4
   - 2.2 Overlastgevende en verwarde personen 5
   - 2.3 Jeugd en veiligheid 6
   - 2.4 Achter de voordeur 7
   - 2.5 Inbraakpreventie 8
3. Lopende ontwikkelingen 9
   - 3.1 Evenementenveiligheid 9
   - 3.2 Voetbalveiligheid 9
   - 3.3 Verharding in de samenleving: preventie polarisatie en radicalisering ... 10
4. Ontwikkelopdrachten 11
   - 4.1 Georganiseerde criminaliteit 11
   - 4.2 Inzet van gemeentebrede boa's 11
5. Going concern werkzaamheden 12
6. Hoe nu verder 13

1. Inleiding

Op 17 juli 2017 heeft de gemeenteraad het integraal veiligheidsplan Samen Veilig, Samen Doen! 2017-2021 vastgesteld. Met vaststelling van dit plan heeft de raad de kaders voor de komende jaren vastgesteld. Er zijn een aantal nieuwe uitgangspunten benoemd voor redelijk veiligheidsbeleid en een vijftal speerpunten waaraan concreet gewerkt wordt in de periode tot en met 2021.

Ontwikkelingen in onze samenleving en op het brede terrein van openbare orde en veiligheid volgen elkaar snel op. Het veiligheidsbeleid is een dynamisch werkveld dat continue in beweging is, zowel op landelijk, regionaal als lokaal niveau. Om die reden is bij het vaststellen van het integraal veiligheidsplan afgesproken om halverwege dit plan (2019) een tussenevaluatie (midtermreview) uit te voeren en te bezien of het plan op onderdelen bijstelling behoeft.

Hoe is de midtermreview tot stand gekomen

Het integraal veiligheidsplan is in 2017 tot stand gekomen op basis van een gedegen veiligheidsanalyse. Hierbij zijn sessies met het college en de raad georganiseerd, is een themabijeenkomst met ketenpartners georganiseerd en is onderzoek gedaan naar de risico- en veiligheidsbeleving onder onze inwoners (0-meting). Dit is een zeer uitgebreid proces geweest dat recht doet aan de rol en de positie van onze inwoners bij een aanpak van onveiligheid in de gemeente Heerenveen. In 2021 volgt een 1-meting (inwonersonderzoek) naar de risico- en veiligheidsbeleving om te kijken of de gestelde doelen gerealiseerd zijn en de veiligheidsbeleving van onze inwoners op een positieve manier beïnvloed is.

Voor deze midtermreview is ervoor gekozen om geen uitgebreid participatietraject te doorlopen. Het doel van de midtermreview is om te bezien of het huidige plan op onderdelen bijstelling behoeft, de in 2017 gestelde kaders zullen dan ook gehandhaafd blijven. Tevens staat voor 2021 weer een 1-meting gepland, waarbij onze inwoners en ondernemers betrokken zullen worden. Voor deze midtermreview hebben we gebruik gemaakt van onderstaande indicatoren:

- De gebiedsscan en onderliggende criminaliteitscijfers van de politie;
- Objectieve gegevens over criminaliteit en overlast binnen de eigen organisatie en bij relevante ketenpartners (denk aan het RIEC, het Veiligheidshuis Fryslân, de Veiligheidsregio Fryslân, etc.);
- Diverse interviews met interne collega's en de politie over de gezette stappen in de afgelopen beleidsperiode;
- Ontwikkelingen op landelijk- (landelijke veiligheidsagenda) en regionaal niveau (regionaal beleidsplan) en belangrijke flankerende ontwikkelingen.

Algemene blik op de afgelopen beleidsperiode

In de afgelopen drie jaren is hard gewerkt om de veiligheid binnen de gemeente Heerenveen te verbeteren. Er is ingezet op de vijf gestelde speerpunten, maar ook op een drietal lopende doelstellingen en twee ontwikkelopdrachten. Denk hierbij aan de pilot met de wijk GGD'er die in de afgelopen periode omgezet is naar structurele formatie. Daarnaast zijn er twee boa's leefbaarheid actief in de gemeente, is de ondermijnende criminaliteit in kaart gebracht en door vertaald naar een lokaal uitvoeringsprogramma en zijn we gestart met het 7 stappenmodel binnen de reguliere ketenaanpak van (jeugd)groepen. Daarnaast hebben we gedurende de beleidsperiode ruimte gehouden om in te kunnen spelen op de wensen en behoeften van onze inwoners en ketenpartners.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 benoemen we de geleverde inzet op de vijf speerpunten die de gemeenteraad voor de beleidsperiode 2017 t/m 2021 heeft vastgesteld. Naast de vijf speerpunten waren er nog drie lopende ontwikkelingen genoemd die in de periode t/m 2019 uitgevoerd zouden worden. Deze ontwikkelingen komen in hoofdstuk 3 aan de orde. In hoofdstuk 4 gaan we vervolgens in op twee ontwikkelopdrachten die we ons zelf gesteld hebben rondom georganiseerde criminaliteit en inzet van gemeente brede boa's. In hoofdstuk 5 benoemen we de reguliere werkzaamheden van team veiligheid om vervolgens in hoofdstuk 6 te eindigen met een vooruitblik op de jaren 2020 en 2021.

2. Speerpunten

2.1 Verkeersveiligheid

De gemeentelijke aanpak op het gebied van verkeersveiligheid kent drie pijlers: infrastructuur, educatie voor specifieke doelgroepen en handhaving (beoordeling ter plaatse na klachten, snelheidscontroles, etc.). Deze zijn verankerd in het Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan (GVVP) en het manifest verkeersveiligheid van het ROV. In de afgelopen beleidsperiode is de focus gericht geweest op preventie, waarbij we samen met onze inwoners zijn opgetrokken.

Doelstelling

Het verminderen van het aantal verkeersongevallen met letsel en rijden onder invloed. Het vergroten van de verkeersveiligheid, de veiligheidsbeleving en gevoelens.

Cijfermatig overzicht

	2014	2015	2016	2017	2018	2019^
Verkeersongevallen met letsel	41	41	52	47	50	52

Wat hebben we gedaan

In de afgelopen beleidsperiode hebben we jaarlijks ingezet op preventie. Zo hebben we voorlichting gegeven binnen het onderwijs, zijn er diverse controles uitgevoerd met betrekking tot fietsverlichting, worden verkeersexamens op basisscholen afgenomen en opfriscursussen aan ouderen aangeboden. Dit alles in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland.

Naast de tak preventie worden jaarlijks afspraken gemaakt met de politie over welke verkeersveiligheidssituaties en interventies prioriteit krijgen. De afgelopen periode is de inzet er op gericht geweest om zwel door zichtbaarheid als door repressief optreden het aantal ernstige verkeersongevallen te verminderen en het veiligheidsgevoel te verhogen. Staande houdingen zijn gericht op verkeersmisdrijven, overlast gevend verkeersgedrag en de VARAS feiten (veelplegers in het verkeer, alcohol, door rood licht rijden, afleiding en snelheid). Daarnaast voert de politie in samenwerking met de gemeente een analyse uit op verkeersveiligheidsproblematiek, gevolgd door het specificeren van het onderdeel handhaving (zoals snelheidszones en zwaar landbouwverkeer).

Hoe staan we ervoor

Uit cijfermatige informatie blijkt dat het aantal verkeersongevallen met letsel is toegenomen. Dit is in lijn met landelijk ontwikkelingen. Onder auto inzittenden neemt het aantal slachtoffers af, maar vooral onder fietsers en ouderen stijgt het aantal ongevallen met letsel of erger. Fietsers hebben dan ook een groter aandeel binnen het aantal ongevallen met letsel dan voorheen. Doorgaan met specifieke inzet rondom deze genoemde doelgroep is dan ook wenselijk.

Hoe nu verder

De komende jaren continueren we de preventieaanpak (met meer specifieke aandacht voor fietsers) door samen te werken met interne collega's en de politie, waarbij er uitvoering wordt gegeven aan het actieplan verkeersveiligheid 2020. Vanaf 2021 krijgt dit actieplan een nadere invulling in samenwerking met de provincie. Voorts blijft de afstemming en samenwerking met de politie van kracht op het terrein van het monitoren van klachtlocaties, het uitvoeren van snelheids- en intensiteitsmetingen en de inzet van de politie door handhaving van snelheidsexcessen. Deze samenwerking gaan we structureel borgen via een brede werkgroep verkeer Heerenveen.

2.2 Overlastgevende en verwarde personen

In de afgelopen jaren blijven mensen bij (psychische) ziekte of een beperking langer thuis wonen. Het meer thuis laten wonen en (ambulant) behandelen en begeleiden van mensen die overlast veroorzaken en/of verward gedrag vertonen is op zich een goede zaak, echter moet er wel draagvlak in de buurt zijn, in de thuissituatie een zekere dwang bij zorg mogelijk zijn en een effectieve escalatiemogelijkheid bij calamiteiten voor handen zijn. Op dit thema zijn in de afgelopen beleidsperiode zowel op landelijk, regionaal als op lokaal niveau diverse stappen gezet.

Doelstelling

Het verminderen van overlast door verwarde en overlastgevende personen, het vergroten van draagvlak in straat en buurt, snellere toeleiding tot zorg en ondersteuning.

Cijfermatig overzicht

	2014	2015	2016	2017	2018	2019^
Meldingen overlast door verward/overspannen persoon	485	406	465	398	402	289

Wat hebben we gedaan

Op lokaal niveau is de AVE aanpak geïntegreerd als het op- en afschalingsmodel rondom complexe casuïstiek. Hierdoor zijn rollen en verantwoordelijkheden duidelijk geworden en kan bij (dreigende) escalatie snel gehandeld worden. De pilot met de wijk GGD'er is uitgevoerd en inmiddels omgezet naar vaste formatie binnen de gemeentelijke organisatie in de functie van een specialist personen met verward gedrag. Deze persoon fungeert als eerste meldpunt voor ketenpartners, bezoekt de vindplaatsen van de doelgroep, participeert in een integraal hulpaanbod en verzorgt een compleet beeld van de doelgroep. Tevens hebben we met de woningbouwcorporaties afspraken gemaakt over het aantal woningen dat jaarlijks beschikbaar wordt gesteld voor de doelgroep en wordt hard gewerkt aan de implementatie van de wet verplichte geestelijke gezondheidszorg. De aanpak 'de Opstapper' hebben we in 2017 vastgesteld. Vanuit deze aanpak proberen we via de genoemde huisvesting ook een bijdrage te leveren aan het voorkomen van overlast veroorzaakt door de doelgroep. Regionaal zijn ook stappen gemaakt. De meest in het oog springende zijn wellicht de inzet van de rapid responder[1] en het inrichten van een meldpunt niet acute zorg[2].

Hoe staan we ervoor

Het aantal meldingen van overlast door personen met verward gedrag is nog nooit zo laag geweest. De verwachting is dat we voor 2019 rond de 320 meldingen uit zullen komen. Dit is een daling van circa 80 meldingen ten opzichte van 2018 en zelfs een afname van ruim 30% ten opzichte van het peiljaar 2016. Een objectieve verklaring hiervoor is nog niet te geven. De verwachting is dat de werkwijze met de specialist personen met verward gedrag hier een positieve bijdrage heeft geleverd aan de reductie van het aantal meldingen door een vroegtijdige interventie. Dit signaal krijen wij ook terug van onze belangrijkste ketenpartners.

Hoe nu verder

We borgen de structuur zoals deze in de afgelopen jaren is opgezet. Voor 2020 gaan we de aanpak van De Opstapper verder uitrollen hebben we met de corporaties prestatieafspraken gemaakt. Daarnaast participeren we in regionale ontwikkelingen om te zorgen dat we een passend aanbod creëren en behouden voor de doelgroep. Op deze manier zorgen we ervoor dat een ieder mee kan doen in onze samenleving en dat het rustig blijft in onze buurten/dorpen.

^ Cijfers hebben betrekking op de periode van 1 januari 2019 t/m 1 december 2019

[1] https://www.kijlstra-personenvervoer.nl/zorgvervoer/rapid-responder-ggz/

[2] https://www.ggdfryslan.nl/gezondheid/meld-en-adviespunt-verward-gedrag/

2.3 Jeugd en veiligheid

Dit thema heeft betrekking op overlast veroorzaakt door jongeren, vaak in groepsverband. De overlast uit zich vaak in verschillende vormen, zoals het veroorzaken van geluidsoverlast, vertonen van intimiderend gedrag, vervuilen van de omgeving of het plegen van vernielingen. Overlast door jeugd is een periodiek terugkerend fenomeen, ondanks de fluctuerende registraties.

Doelstelling

Het voorkomen en verminderen van het aantal incidenten en overlastgevende meldingen, het positief beïnvloeden van de groepsdynamiek, het bieden van (toekomst)perspectief aan jongeren, het vergroten van het veiligheidsgevoel in de wijken en onder de jongeren zelf.

Cijfermatig overzicht

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019^**
Overlastmeldingen jeugd	311	216	284	269	221	299

Wat hebben we gedaan

Het zogenoemde 7 stappenmodel is inmiddels geïntegreerd binnen de reguliere ketenaanpak. Onder regie van de gemeente wordt gewerkt aan het in beeld brengen van jeugdgroepen en het positief beïnvloeden van de groepsdynamiek. Het centercourt is het structurele overleg waarbinnen de partners (gemeente, politie en jongerenwerk en VNN) elkaar treffen en concrete afspraken maken over de aanpak van een bepaalde groep. Daarnaast biedt de Stichting Chris en Voorkom vanaf 2017 trainingen op scholen in de gemeente Heerenveen. Hun trainingen richting zich onder andere op pesten, alcohol en drugsgebruik en social media en is gericht op jongeren binnen groep 7/8 van het basisonderwijs en klassen 1 t/m 3 van het voortgezet onderwijs.

Hoe staan we ervoor

In het peiljaar 2016 kwamen er 284 meldingen van jeugdoverlast bij de politie binnen. Dit aantal daalde in de daaropvolgende jaren 2017 en 2018. In 2019 komt het totale aantal meldingen ruim boven de 284 meldingen uit. Dit hoge aantal heeft te maken met twee overlastgevende jeugdgroepen die in het tweede halfjaar van 2019 ontstaan zijn. Zij zijn verantwoordelijk voor het merendeel van het aantal overlastmeldingen. Voor één van de groepen is inmiddels een integraal plan van aanpak opgesteld. Samen met de belangrijkste ketenpartners en ouders/omwonenden wordt gewerkt aan het doen stoppen van het overlastgevende/criminele gedrag van de groep. Voor de tweede groep wordt op dit moment een analyse gemaakt, zodat een gerichte aanpak vorm kan krijgen.

Hoe nu verder

De reguliere ketenaanpak functioneert naar behoren. Echter de gewijzigde privacywetgeving en diverse wisselingen binnen functies intern als ook bij onze ketenpartners vragen om een nieuwe impuls van het 7-stappenmodel. Gelijktijdig met deze impuls gaan we ook de bijbehorende convenanten actualiseren. De persoonsgerichte aanpak heeft in de afgelopen beleidsperiode onvoldoende aandacht gekregen (mede doordat er weinig tot geen jeugdgroepen aanwezig zijn geweest). Nu er twee overlastgevende jeugdgroepen ontstaan zijn vraagt dit extra aandacht. Tevens geven we uitvoering aan de opgestelde plannen van aanpak rondom de genoemde jeugdgroepen om de ervaren overlast spoedig te verminderen.

2.4 Achter de voordeur

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ketenaanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. De lokale aanpak is gericht op een integrale visie van preventie tot hulpverlening met een focus op vroegsignalering. Vanuit het veiligheidsveld wordt een repressieve bijdrage geleverd indien nodig, zoals het uitvoeren van de wet tijdelijk huisverbod, waarna direct de verbinding met het sociaal domein wordt gezocht om recidive te voorkomen.

Doelstelling

Het voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling (veilig opgroeien) door tijdige signalering en een integrale aanpak van preventie tot nazorg.

Cijfermatig overzicht

	2015	2016	2017	2018	2019^
Huiselijke twist	-	49	28	32	33
Huisverboden	9	4	10	3	3

Wat hebben we gedaan

In september 2018 is het landelijk actieprogramma geweld hoort nergens thuis gelanceerd. Dit actieplan richt zich op drie lijnen, namelijk: eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen en aandacht voor specifieke groepen. Op 19 november 2019 is het lokale actieprogramma 2019-2020 vastgesteld dat de drie landelijke actielijnen volgt. Zo is inmiddels een meldcode voor het team jeugd en gezin opgesteld en zijn er twee aandacht functionarissen op het gebied van huiselijk geweld en kinderminshandeling aangesteld.

Deze functionarissen adviseren en ondersteunen zowel binnen het team als richting ketenpartners. Samen met de ketenpartners wordt kennis uitgedeeld en is een eerste stap gezet om de risicogroepen in kaart te brengen.

Hoe staan we ervoor

Het terugdringen van huiselijk geweld is een lastige opgave. Tot op heden is het niet gelukt om landelijk hierin het verschil te maken. Jaarlijks worden 119.000 kinderen mishandeld en worden 200.000 personen slachtoffer van huiselijk geweld. Als we kijken naar de politiemeldingen dan is sinds het peiljaar 2016 een afname te zien van het aantal meldingen van huiselijke twist. Als we kijken naar andere cijfers, bv. de jaarrapportages van Veilig Thuis dan komen deze niet geheel overeen. Mede om die reden is er dan ook voor gekozen om een lokaal actieprogramma op te stellen om huiselijk geweld en kindermishandeling tegen te gaan.

Hoe nu verder

Vanuit het lokale actieprogramma 2019-2020 aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling wordt stevig uitvoering gegeven op de drie actielijnen. Daarnaast geven we uitvoering aan de wet tijdelijk huisverbod daar waar nodig en proberen we nog gerichter zicht te krijgen op risico- en specifieke groepen, zodat we beter in staat worden gesteld om huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen. Dit vraagt zowel om intern informatie te bundelen, als ook kennis en informatie van regionale partners te koppelen. Intern gaan we onze inzet meer en meer borgen binnen onze reguliere processen, zodat de aanpak een structureel karakter krijgt.

2.5 Inbraakpreventie

Woninginbraken vallen onder de zogenaamde high-impact crimes. Het gaat hier om een vorm van criminaliteit die een grote impact heeft op de slachtoffers, maar ook op de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel van onze inwoners kan aangetast worden na een woninginbraak. De gemeente Heerenveen heeft zich in de afgelopen jaren dan ook ingezet om het aantal woninginbraken te verminderen.

Doelstelling

Het verminderen van het aantal woninginbraken en het vergroten van eigen preventie maatregelen van inwoners.

Cijfermatig overzicht

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
1e kwartaal	44	44	63	29	45	27	22	24
2e kwartaal	31	29	35	12	17	16	11	13
3e kwartaal	33	20	14	27	17	37	13	18
4e kwartaal	36	50	27	44	31	31	22	32^
Totaal	144	143	139	112	110	111	68	87^

Wat hebben we gedaan

We stimuleren en faciliteren het oprichten van WhatsApp buurtpreventiegroepen. Inmiddels zijn circa 70 groepen bij de gemeente aangemeld, wisselend in omvang. Een zestal dorpen en een drietal wijken in Heerenveen hebben zich verenigt tot dorps- of wijk brede groepen en zijn voorzien van WhatsApp attentieborden. Daarnaast sturen we na elke inbraak een informatiebrief rond in de buurt, zodat omwonenden geïnformeerd zijn en men tips ontvangt om een inbraak te voorkomen. Ook wordt in de periode van november t/m februari de communicatie rondom dit onderwerp geïntensiveerd. De zogenaamde donkere dagen zijn jaarlijks de periode waarin de meeste inbraken plaatsvinden. Ook zijn wijkverenigingen en plaatselijke belangen ondersteunt bij het organiseren van preventieavonden en heeft de preventietruck onze gemeente diverse malen aangedaan. Daar waar nodig starten we een persoonsgerichte aanpak op rondom veelplegers van onder andere woninginbraken.

Hoe staan we ervoor

In 2018 werd ‘slechts’ 68 keer ingebroken in de gemeente Heerenveen. Een daling van circa 40% ten opzichte van het peiljaar 2016. In 2019 lijken we uit te komen op een aantal van rond de 100 inbraken. In de eerste negen maanden van dit jaar liep het aantal inbraken redelijk in lijn met het jaar daarvoor, maar vanaf de herfstvakantie is een flinke toename van het aantal woninginbraken waarneembaar. Deze toename zien we ook in omliggende gemeenten, waarvoor rondtrekkende dadergroepen veelal de oorzaak zijn. We zien de betrokkenheid van onze inwoners bij de aanpak van woninginbraken toenemen. Zij zijn zich meer en meer bewust bij hun rol in het voorkomen van woninginbraken. Dit kenmerkt zich in de groei van het aantal opgezette WhatsApp buurtpreventiegroepen en de vraag om ondersteuning hierbij.

Hoe nu verder

In de komende periode integreren we de aanpak van woninginbraken binnen onze reguliere processen. Hiermee borgen we de structurele aandacht voor dit veiligheidsthema. Naast deze going concern taken gaan we de aanpak van heling steviger neerzetten. Dit doen we door de implementatie van het Digitale Opkopers Register (DOR). In de afgelopen periode is hier al een start mee gemaakt en de helft van onze opkopers zijn reeds aangesloten op het DOR. Dit aantal gaan we verder uitbreiden, waarna we ook toezicht gaan uitvoeren op een juiste naleving ervan.

3. Lopende ontwikkelingen

Naast de speerpunten in de voorgaande paragraaf zijn er in het actieprogramma, behorend bij het integraal veiligheidsplan, een drietal lopende doelstellingen benoemd. Afgesproken is om deze lopende doelstellingen in de periode tot en met 2019 te realiseren en de eerder gestelde doelen ongewijzigd te laten.

3.1 Evenementenveiligheid

In 2017 is reeds gestart met een verdere professionaliseringsslag van evenementen en vergunningverlening in Heerenveen. Het verbeterpotentieel lag in zowel het proces (efficiëntie) als de inhoudelijke vergunningverlening (vergroten van de veiligheid). Dit met als hoofddoel: meer vreugde, meer veiligheid, minder verstoring!

In de afgelopen drie jaren zijn diverse stappen gezet, waardoor het veiligheidsniveau rondom evenementen vergroot is en het proces om een evenementenvergunning aan te vragen efficiënter ingeregeld is. Inmiddels zijn er standaard draaiboeken ontwikkeld en zijn aanvraagformulieren vereenvoudigt. Ook is de werkwijze waarop de gemeente aanvragen behandeld gewijzigd van een administratieve naar een faciliterende en meedenkende overheid. Dit maakt het niet alleen voor organisatoren prettiger om een vergunning aan te vragen, maar het stelt ook de gemeente en haar partners in staat om een kwalitatief betere veiligheidsafweging te maken.

Bij vier van de grootste evenementen in Heerenveen wordt inmiddels gedraaid met een integraal veiligheidsteam.[3] Dezelfde systematiek wordt ook gehanteerd bij voetbalwedstrijden met een verhoogd risiconiveau, waardoor de veiligheid tijdens het evenement gemonitord wordt en tijdig geacteerd kan worden als de situatie daar om vraagt. Ook crowdmanagement maakt inmiddels onderdeel uit van de reguliere kijk op evenementenveiligheid, waarbij medewerkers specifiek getraind zijn om de kennis hierover toe te passen op de lokale situatie.

Bovenstaande stappen zijn geborgd binnen de reguliere processen. Hierdoor is het kwaliteitsniveau van evenementen en vergunningverlening in Heerenveen gegroeid en geldt deze inmiddels ook als standaard richting nieuwe evenementen die onze gemeente aandoen.

3.2 Voetbalveiligheid

Heerenveen is een BVO (Betaald Voetbal Organisatie) gemeente. Dit betekent dat er voor veiligheid een reguliere taak is weggelegd om betaald voetbal in een plezierige, sportieve en veilige omgeving te laten plaatsvinden voor een ieder. Samen met de ketenpartners, het betreft hier het Openbaar Ministerie, de politie, de Veiligheidsregio Fryslân en sc Heerenveen, zijn afspraken gemaakt om dit te bewerkstelligen. Hierbij streven we er enerzijds naar om normalisatie te bevorderen, zodat voetbalwedstrijden in een feestelijke (gastvrije) en veilige sfeer plaatvinden. Anderzijds pakken we overlast gevend en/of crimineel gedrag rondom het betaalde voetbal – wat normalisatie in de weg staat – gericht aan.

In het seizoen 2016-2017 zijn we in samenwerking met de ketenpartners gestart met de persoonsgerichte aanpak. Deze aanpak is vormgegeven via de methodiek “straatcontact” en gaat over groepsdynamische processen en persoonsgerichte interventies. In augustus 2018 is deze aanpak uitgebreid met een pilot adviseur wederhoor. Hierbij krijgen supporters de mogelijkheid om met een onafhankelijke, neutrale adviseur te gaan praten bij misdragingen buiten het stadion. De inzet van de adviseur wederhoor is gericht op een positieve gedragsbeïnvloeding. Het advies van de adviseur betrekt de burgemeester bij het nemen van eventuele bestuursrechtelijke maatregelen. Deze pilot is inmiddels geëvalueerd en vanwege het succes verlengd tot augustus 2020.

De afgelopen jaren wordt de Wet Bestrijding Voetbalvandalisme en Overlast meer in samenwerking met andere BVO-burgemeesters toegepast. Dit om te voorkomen dat overlastplegers na een opgelegde maatregelen alsnog in een andere gemeenten de openbare orde verstoren.

---

[3] Een team dat in gezamenlijkheid de veiligheid op en rondom het evenemententerrein monitort en bijstuurt daar waar nodig. Dit team wordt voorgezet door de gemeente. Daarnaast nemen ook de organisator, beveiliging, politie en EHBO deel. Brandweer en GHOR kunnen op afroep aanschuiven.

In de komende periode continueren we de huidige persoonsgerichte aanpak waarbij we de pilot adviseur wederhoor gaan borgen in afstemming met alle ketenpartners. Daarnaast blijven we ons inzetten om de normalisatie te bevorderen waarbij voetbalwedstrijden in een feestelijke (gastvrije) en veilige sfeer plaatsvinden. Voor 2020 staan we voorts voor de uitdaging om de samenloop van (voetbal)evenementen, de extra festiviteiten rondom het 100-jarig bestaan van sc Heerenveen in combinatie met de aanpassingen aan de infrastructuur van de op- en afritten van de A32 bij Heerenveen te regisseren.

3.3 Verharding in de samenleving: preventie polarisatie en radicalisering

Dit onderwerp richt zich zowel op individuen met extremer wordende gedachten of gedragingen, maar ook op sterker wordende tegenstellingen tussen groepen. Denk aan de zwarte pieten discussie, of de gele hesjes beweging. Lokaal hebben wij geen grote ordeverstoringen meegemaakt in de afgelopen periode gerelateerd aan dit thema. Toch is het raadzaam ons hier wel op voor te bereiden, zodat onze informatiepositie versterkt wordt, we goed in verbinding blijven staan met onze lokale gemeenschap en een eventuele vervolgaanpak binnen de bestaande structuren geborgd wordt.

Op basis van de Nationale Contraterrorismestrategie is in Noord Nederland een convenant ontwikkeld die gegevensdeling mogelijk maakt tussen betrokken partijen bij de aanpak van radicalisering en extremisme. Ook de gemeente Heerenveen heeft begin 2019 ingestemd met dit convenant. Indien signalen van radicalisering of extremisme binnenkomen wordt een lokale weegploeg ingericht. De weegploeg duid het binnengekomen signaal en bepaald of een plan van aanpak moet worden opgesteld. Gelijktijdig wordt ook een lokaal meldpunt ingericht waarop signalen uit onze samenleving binnen kunnen komen. Deze lokale structuur, ondersteunt door handvaten uit de regio (lees: RBP 2020-2023[4]) moet ervoor zorgen dat we adequaat kunnen reageren op signalen om zo radicalisering te voorkomen danwel in te perken.

Naast de aanpak van signalen is preventie het belangrijkste spoor in de aanpak. Zo zijn in de afgelopen periode trainingen verzorgd voor docenten van het voortgezet onderwijs en hebben eerste verkennende gesprekken plaatsgevonden om te kijken of dit onderwerp een plaats kan krijgen binnen de preventieleerlijn. In de komende periode zal gekeken worden hoe de preventie van polarisatie en radicalisering structureel geborgd kan worden.

[4] Regionaal beleidsplan veiligheid Noord-Nederland 2020-2023

4. Ontwikkelopdrachten

Bij het vaststellen van het integraal veiligheidsplan waren op meerdere veiligheidsthema's ontwikkelingen gaande, waarvan de impact niet volledig te voorzien was. Het thema ondermijnende criminaliteit was één van deze thema's. Voor dit thema heeft het college van burgemeester en wethouders zich dan ook een ontwikkelopdracht gesteld op basis van het integraal veiligheidsplan. Ook de inzet van boa's is een ontwikkeling die in de afgelopen periode aandacht heeft gevraagd.

4.1 Georganiseerde criminaliteit

Het college heeft zichzelf in 2017 de opdracht gesteld om:

1. Inzicht te krijgen in de problemen en knelpunten op het gebied van georganiseerde criminaliteit (probleemanalyse).
2. Maatregelen te formuleren die, in samenwerking met betrokken partijen, worden uitgevoerd (samenwerkingsovereenkomst en structuur).
3. Prioriteiten aan te brengen binnen de aan te pakken probleemgebieden en maatregelen (projectorganisatie met gemeentelijke projectleider-veiligheidscoördinator).
4. De samenwerking met betrokken partijen (inclusief de gemeente zelf) in goede banen te leiden.
5. Een goede verdeling van de inzet van de betrokken partijen (bij de te nemen maatregelen) te waarborgen.

Om de eigen (en die van de belangrijkste partners) informatiepositie op dit thema nog verder te versterken is in 2018 een geografisch ondermijningsbeeld opgesteld. Dit beeld geeft zicht op vormen van ondermijnende criminaliteit die voorkomen binnen onze gemeentegrenzen, maar ook zicht op zogenaamde witte vlekken en concrete signalen. Op basis van dit beeld is binnen het basisteam Zuidoost Fryslân een plan van aanpak opgesteld en heeft het college van burgemeester en wethouders op 17 september 2019 het lokale uitvoeringsprogramma ondermijning vastgesteld.

Ondermijnende criminaliteit is opgenomen als speerpunt binnen de landelijke veiligheidsagenda en ook in het regionaal beleidsplan veiligheid. De komende jaren zal dit thema op verschillende niveaus aandacht blijven vragen van de belangrijkste ketenpartners. Het is dan ook van belang om hier lokaal uitvoering aan te blijven geven en zo ondermijnende criminaliteit in Heerenveen te voorkomen, danwel te blijven bestrijden.

4.2 Inzet van gemeentebrede boa's

De gemeenteraad heeft vanaf 2018 structureel geld beschikbaar gesteld voor de aanstelling van buitengewoon opsporingsambtenaren. Sinds 12 augustus 2019 zijn er twee buitengewoon opsporingsambtenaren leefbaarheid actief binnen de gemeente Heerenveen. Dit naast de boa's op het gebied van parkeren, illegale afvaldumping en hondenpoep. Deze boa's worden nu vanuit de verschillende afdelingen aangestuurd.

De gemeente Heerenveen heeft de ambitie om de boa's integraal in te zetten in de openbare ruimte. Dit team van integrale boa's moet zorgdragen voor een leefbare en veilige omgeving door gastheerschap uit te dragen, bewoners te stimuleren zich aan de regels te houden en daar waar nodig handhavend op te treden. Gelet op deze ambitie en de lopende contracten van de boa's parkeren en afvaldumping zijn de boa's leefbaarheid vooreerst ingehuurd t/m 31 december 2020. In de komende periode zal verder gewerkt worden aan de zogenaamde stip op de horizon: "te komen tot één team van integrale boa's die zowel qua inzet als uitvoering integraal worden aangestuurd".

5. Going concern werkzaamheden

In het actieprogramma Samen veilig, Samen doen! Uitvoeringsplan 2017-2019 zijn de going concern werkzaamheden verdeeld in vier accenten, namelijk: advisering burgemeestersbevoegdheden en incidenten, strategisch en tactisch beleid, (proces) regie en uitvoerende taken. Naast een intensivering op de aanpak van de genoemde prioriteiten, het uitwerken van de lopende ontwikkelingen en het uitdiepen van de twee ontwikkelopdrachten vragen ook de going concern werkzaamheden continu aandacht om de veiligheid in onze gemeente te verbeteren en het veiligheidsgevoel te vergroten. Per accent wordt een kort overzicht gegeven van de thema's en werkzaamheden die hieronder vallen en in de genoemde beleidsperiode uitgevoerd zijn.

Advisering burgemeester en wethouders en incidenten

- Advisering omtrent het RBPO, het driehoeksoverleg, het politieoverleg, het voetbalveiligheidsoverleg, de bestuurscommissie en algemeen/dagelijks bestuur Veiligheidsregio Fryslân en het Veiligheidshuis Fryslân;
- Adviseren en uitvoeren van de wet tijdelijk huisverbod;
- Monitoring toepassing wet BOPZ (vanaf 1 januari 2020 de wet verplichte GGZ);
- Adviseren rondom BIJ (bestuurlijke informatie justitiabelen) meldingen;
- Advisering inzet burgemeestersbevoegdheden rondom incidenten en casuïstiek, n.a.v. een bestuurlijke rapportage of situaties van (dreigende) maatschappelijke onrust.

(Proces)Regie

Naast de beschreven thema's in deze notitie is ook op andere thema's sprake geweest van procesregie door het team veiligheid. Denk hierbij aan de thema's: mensenhandel/prostitutie, drugscriminaliteit, brandveiligheid en veilig uitgaan.

Strategisch en tactisch beleid

Diverse beleidsfuncties zijn ondergebracht bij team veiligheid, al dan niet in afstemming met de beleidsmedewerkers van bijzondere wetten. Zo is een start gemaakt met een actualisatie van de wet Bibob. Ook ligt er een eerste actieprogramma ondermijning klaar en wordt onderzocht hoe we als gemeente kaders kunnen ontwikkelen die ons nog beter in staat stellen om signalen van onrust te herkennen en hier adequaat op in te spelen.

Uitvoerende taken

Vanuit het team veiligheid wordt de burgemeester niet alleen geadviseerd over de burgemeestersbevoegdheden. De meeste worden ook door hen uitgevoerd. Denk hierbij specifiek aan gebieds- en stadionomgevingsverboden. Diverse malen is aangeschoven bij maatwerkoverleggen (overleg over kwesties met een hoog veiligheidsrisico of daar waar de samenwerking stagneert) om de verbinding te leggen tussen het sociaal domein, het veiligheidsveld en onze ketenpartners. Ook houdt het team zich bezig met het actueel houden van onze crisisorganisatie.

6. Hoe nu verder

In de afgelopen drie jaren is hard gewerkt om de veiligheid binnen de gemeente Heerenveen te vergroten. Hierbij is naast de inzet op de vijf gestelde speerpunten ook ingezet op een aantal lopende doelstellingen en ontwikkelopdrachten. Op de twee gestelde ontwikkelopdrachten hebben we een positieve ontwikkeling doorgemaakt. Zo hebben we meer inzicht gekregen in ondermijnende criminaliteit in onze gemeente door het opstellen van het geografische ondermijningsbeeld en hebben we deze inmiddels door vertaald naar een lokaal uitvoeringsprogramma. Ook zijn er inmiddels twee boa's actief op het brede gebied van leefbaarheid.

Op de vijf gestelde speerpunten is samen met de verschillende veiligheidspartners inzet gepleegd. De gestelde doelen op de genoemde speerpunten zijn nog niet allemaal behaald. Het aantal overlastmeldingen rondom verwarde personen is in de afgelopen jaren nog niet zo laag geweest en ook het aantal woninginbraken lag in 2018 en 2019 lager dan in het peiljaar 2016. Het aantal meldingen van jeugdoverlast is echter toegenomen door de komst van twee overlastgevende jeugdgroepen en ook het aantal verkeersongevallen met letsel is gestegen.

Voortgang op de gestelde speerpunten

Het integraal veiligheidsplan heeft nog een looptijd tot en met 2021. Gelet op de wisselende tussenresultaten wordt voorgesteld om de huidige aanpak van de in 2017 vastgestelde speerpunten voort te zetten. De thema's 'achter de voordeur' en 'inbraakpreventie' gaan we inrichten binnen de going concern taken. Op deze wijze wordt onze inzet voor de langere termijn geborgd en de aanpak ingebed binnen de reguliere organisatie. Tevens ontstaat zo ruimte om extra aandacht te besteden aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Ondermijnende criminaliteit ontwricht namelijk de samenleving en verdiend het daarom om hard te worden aangepakt. Het risico bestaat dat relatief onschuldig lijkende structuren groeien en zo krachtig worden dat deze dienst gaan uitmaken in een wijk of dorp. Het vertrouwen in de overheid wordt op die manier aangetast. Vanuit het lokale uitvoeringsprogramma ondermijning 2019-2021 kan de komende twee jaren dan ook ingezet worden om ondermijnende criminaliteit te voorkomen, dan wel te bestrijden. Dit doen we dan via de vijf gestelde pijlers: beleid, versterken van de informatiepositie, bewustwording, top X aanpak en witte vlekken.

Inspelen op ontwikkelingen

Naast de inzet op de gestelde speerpunten zijn er ook ontwikkelingen gaande die om aandacht vragen. Ontwikkelingen die binnen de afgelopen beleidsperiode zijn ontstaan of gegroeid. Zo heeft de gemeente Heerenveen zichzelf, na de start met de boa's leefbaarheid, de ambitie gesteld om te komen tot een team van boa's die integraal ingezet kunnen worden. Dit team moet gaan zorgdragen voor een leefbare en veilige omgeving. Nu worden boa's nog ingezet op specifieke taakvelden en ingehuurd bij diverse organisaties. In de komende periode gaan we dan ook inzetten op harmonisatie van taken en uniformiteit in aansturing en coördinatie om op die manier een positieve bijdrage te leveren aan een veilig en leefbaar Heerenveen.

De afgelopen jaren hebben diverse overheidsbeslissingen voor maatschappelijke onrust gezorgd in Noord-Nederland. Deels was deze onrust het gevolg van overheidsbeslissingen (met name in de energietransitie), maar ook de belangen van het Rijk en/of de provincie staan soms haaks op die van de bewoners. We zagen dat terug in de protesten van de gele hesjes. In demonstraties voor en tegen Zwarte Piet staan bevolkingsgroepen tegenover elkaar. De genoemde onrust kan resulteren in een ongewenste situatie, namelijk polarisatie. Polarisatie kan een negatieve invloed uitoefenen op de openbare orde. Het vraagt dan ook om gezamenlijke tijd c.q. capaciteit en aandacht. Het is reëel om te veronderstellen dat deze ontwikkelingen de komende jaren actueel zullen blijven. Daarom is het van belang om deze aandachtig te volgen en onze lokale informatiepositie te versterken, zodat we goed in verbinding blijven met onze samenleving en vroegtijdig kunnen interveniëren indien een situatie daar om lijkt te vragen.